

Posudek vedoucího bakalářské práce

Daniel Srch: *Mccarthismus – fenomén amerických dějin (Příspěvek k dějinám studené války)*, Praha 2008, 70 stran rukopisu + přílohy

Tzv. mccarthismus je v moderních dějinách USA i v současné americké historiografii velmi kontroverzním tématem. Mimo jiné o tom svědčí skutečnost, že kromě dílčích odborných studií, biografii a děl, věnujících se této problematice, „pronikl“ senátor McCarthy nejednou i na filmové plátno. Daniel Srch se ve své bakalářské práci rozhodl analyzovat mccarthismus jako „politický fenomén“. I když v úvodu píše, že jeho cílem není prozkoumat jej vcelku (komplexně), ale pouze postihnout okolnosti, které „stály u jeho zrodu a poskytly mu vnitřní dynamiku (jež mu posléze umožnily čtyřleté fungování)“, jedná o velmi náročný úkol. S předstihem lze říci, že ho Daniel Srch zvládl – v rámci bakalářské práce – na výbornou.

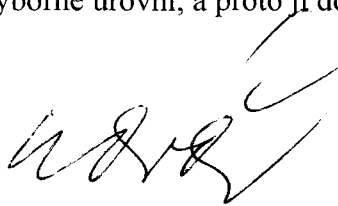
Daniel Srch dochází k závěru, že je nutné hledat tři hlavní příčiny mccarthismu. Podle nich také rozdělil svoji práci do tří kapitol. V první z nich analyzuje působení demokratického prezidenta F. D. Roosevelta a jeho odkaz. Jak správně tvrdí, Roosevelt ovlivnil Spojené státy americké do takové míry, že se politikové ještě dlouho po jeho smrti museli vyrovnávat s jeho „dědictvím“, ať už jako jeho obhájci, či jako kritikové. Zvláště cenná je třetí podkapitola této části práce, nazvaná *Roosevelt a „hodný strýček Joe“*, v níž Srch analyzuje Rooseveltův vztah ke Stalinovi. Autor velmi dobře ukazuje proměnu tohoto partnerství od Rooseveltova „okouzlení“ Stalinem, až po deziluzi z postupu SSSR zejména vůči Polsku a Rumunsku po skončení druhé světové války. Velmi výstižná je i Srchova charakteristika Roosevelta na konci kapitoly.

Druhou příčinu mccarthismu Srch vidí ve vzniku studené války, v rozdělení světa na dva nepřátelské bloky a ve strachu Američanů ze všeho, co mělo co do činění s „rudým nebezpečím“. V prvních dvou podkapitolách se Srch věnuje analýze postavení USA po druhé světové válce, ukončení politiky izolacionismu a geopolitických zájmů první světové velmoci. Na konci kapitoly zdařile analyzuje dopady ztráty Číny a zejména sestrojení atomové bomby Sovětským svazem. Stejně tak správně poukazuje na strach americké veřejnosti z jaderné války a rodící se fenomén „honu na čarodějnice“.

Třetí důvod vzniku mccarthismu vidí Srch v touze obyvatel USA naplnit tzv. „American way of life“, tj. skutečnost, že Američané na přelomu čtyřicátých a padesátých let 20. století toužili – co se týče konzumního stylu života – po návratu do „zlatých dvacátých let“, což mělo za následek přijetí konformní kultury a ztotožnění se s většinovou, velmi konzervativní společností. Do tohoto rámce autor zasadil příčiny úspěchu mccarthismu – frustrace konzervativních kruhů z dalšího vítězství Demokratické strany v prezidentských volbách, jež vedlo k hledání viníků zodpovědných za vzniklou situaci. Srch nejprve analyzuje dopady tzv. Hissova případu, posléze věnuje pozornost přímo senátoru McCarthymu, jeho osobnosti i analýze „atmosféry strachu“. V závěru práce pak přehledně sumarizuje příčiny prvotních úspěchů senátora McCarthyho i, čímž poněkud předbíhá, důvody jeho „pádu“.

Po obsahové i formální, tj. jazykové a stylistické, stránce je úroveň bakalářské práce Daniela Srcha je na výborné úrovni, a proto ji doporučuji k úspěšné obhajobě.

Hodnocení:

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze